

den Jord, som nu bliver bragt til Veje fra Præstegaarde og Len og Stamhuse, vil kunne blive afhændet. Men jeg spørger det høje Ting: Har det været vor Mening at gaa til Lovgivning paa dette Omraade for at skaffe Jord til Kapitalister? Jeg mener nej.

Det har været vor Mening og er stadig min Mening, at man skal lovgive paa dette Omraade for at gøre det muligt, at i første Række Landarbejderen kan faa Adgang til denne Jord. Men det kan han ikke faa efter de Betingelser, der her stilles. Optager man derimod den Bestemmelse, som jeg ønsker optaget, og hvorom jeg agter at stille Ændringsforslag til anden Behandling, at de, der har Midler nok til paa anden Maade at komme i Besiddelse af saadan Jord, ikke kan komme i Besiddelse af den ved Statens Hjælp, saa forbeholder man den Jord, man faar fra Len og Stamhuse og fra Præstegaarde, til de Mennesker, som vi ønsker at give den til; og naar saa den Tid kommer, da disse Mennesker kommer og kræver Jord, kan de faa den. Men jeg tror ikke, de kommer og kræver den nu; det har jeg hævdet før, men jeg vil gentage det her: Jeg tror ikke, at de Mennesker, som paa Arbejdspladserne tjener deres store Dagløn, ca. 3000 Kr. om Aaret, vil komme og kræve Jord i dette Øjeblik; de vil ikke vove at gaa ind til et Husmandsbrug af den her omhandlede Størrelse, hvor de ikke har nogen som helst Udsigt til tilnærmelsesvis at kunne erhverve det, som de i Øjeblikket erhverver paa Arbejdspladserne, thi de vil, naar der ikke er tilstrækkelig Kapital, risikere i Løbet af en Aarrække at være i Bund og Grund forældede. Tror man virkelig, at den danske Arbejder i Dag vil gaa ind til et saadant Brug, hvor han skal slide fra Morgen til Aften og undertiden Natten med, uden at kunne erhverve sig tilnærmelsesvis det Udbytte, som hans Arbejdskammerater kan erhverve paa Arbejdspladsen i langt kortere Arbejdstid?

Jeg kan ikke se rettere, end at det, hvis Lovforslaget om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Landbrug og til Byggepladser m. v. ikke bliver vedtaget af Rigsdagen, vil være absolut paakrævet at gaa til en virkelig grundig Udvalgsbehandling for dette Lovforslags Vedkommende, saa det kan blive lagt om paa et helt andet Grundlag, hvorved det kan blive til Velsignelse for de Mennesker, som vi i første Række ønsker at hjælpe: de danske Landarbejdere.

Landbrugsministeren (Kr. Pedersen):

Dette Lovforslag er undergaaet ikke uvæsentlige Ændringer, siden det sidste Gang var til Behandling i dette Ting; der er ogsaa forløbet nogen Tid, og der er sket adskilligt siden den Gang. Med de Ændringer, der er foretaget, falder det i alt væsentligt sammen med det Lovforslag, som vi har behandlet til Ende i dette høje Ting, og som nu er vendt tilbage hertil: Lovforslaget angaaende Afhændelse af de til Præsteembeder henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug. Disse to Lovforslag har under Behandlingen i Landstinget faaet i alt væsentligt samme Form; de Ændringer, som er indførte, er ret betydelige Forbedringer i Sammenligning med Lovforslaget, som det var, da det blev fremsat. § 1 er saaledes ændret derhen, at man kan anvende den Jord, som overgaar fra offentlig Besiddelse, ikke alene til Landbrug, men ogsaa til Byggegrunde eller Havelodder. Det er efter min Mening en ret vigtig Ændring, thi den Jord, som det offentlige sidder inde med, egner sig ikke alene til Landbrug; men egner sig ofte i særlig Grad til Byggeplads. Det har vist sig at være Tilfældet adskillige Steder, paa Sjælland ved Kattegat og i Jylland ved Vestkysten.

De Ændringer, som i saa Henseende er indførte, skal jeg ikke omtale nærmere; derimod skal jeg nævne en Paragraf, som særlig er gjort til Genstand for Omtale, nemlig § 6. Det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) gjorde opmærksom paa, at Bestemmelsen ikke var ganske klar. Det er meget muligt, men det gælder da om, at man bliver enig om, hvad det er, man vil udtrykke i denne Paragraf. I saa Henseende er jeg ikke enig med det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen). Saa vidt jeg forstod hans Udtalelser, gik de ud paa følgende: Der staar i 3die Stykke, at disse Rentebestemmelser er gældende i 10 Aar; efter dette Tidsrum kan Landbrugsministeren efter Forhandling med Rigsdagens Finansudvalg foretage en Revision af den ved Lovens Givelse fastsatte Renteberegning. Det ærede Medlem fra Ribe mente, at man ikke alene kunde sætte Renten, $4\frac{1}{2}$ pCt., op eller eventuelt sætte den ned, men at man ogsaa kunde ændre det Beløb, af hvilket der skulde svares en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt., eller hvad nu Renten vil blive sat til. Saaledes kan jeg ikke forstaa denne Bestemmelse, og hvis den kan forstaas saaledes, forekommer det mig i alt Fald, at det maa være nødvendigt at ændre Ordet „Renteberegning“ til „Rente-